

Stabilita verejných financií a ekonomický rast

Dlhodobé projekcie sú spojené s väčšou mierou neistoty, preto je z pohľadu ich stability dobré vedieť, aký by bol vplyv na rozpočet aj v prípade viac optimistického alebo naopak pesimistického vývoja kľúčových predpokladov.

Dlhodobé scenáre zvyčajne neuvažujú s reakciami finančných trhov, domácností a firiem na rastúci dlh. V realite však všetky subjekty reagujú na hospodárenie rozpočtu, čo v prípade rastúceho dlhu má viaceré negatívne efekty na ekonomický rast. Nevyhnutným dôsledkom je ešte rýchlejšie rastúci dlh vlády a skorší termín problémov s jeho financovaním na finančných trhoch.

Stabilita

Podľa princípu stability by životná úroveň jedinca počas života nemala zaznamenávať priveľké výkyvy, štát by nemal byť v budúcnosti nútený konsolidovať príliš veľa v krátkom období. V záujme stability je preto kľúčové vypracovávať aj analýzy citlivosti a alternatívne scenáre, ktoré by ilustrovali vplyv zmien v niektorých parametroch na udržateľnosť verejných financií.

Odklad konsolidácie o 5 rokov zvyšuje potrebu prijatia opatrení o

0,3 % HDP

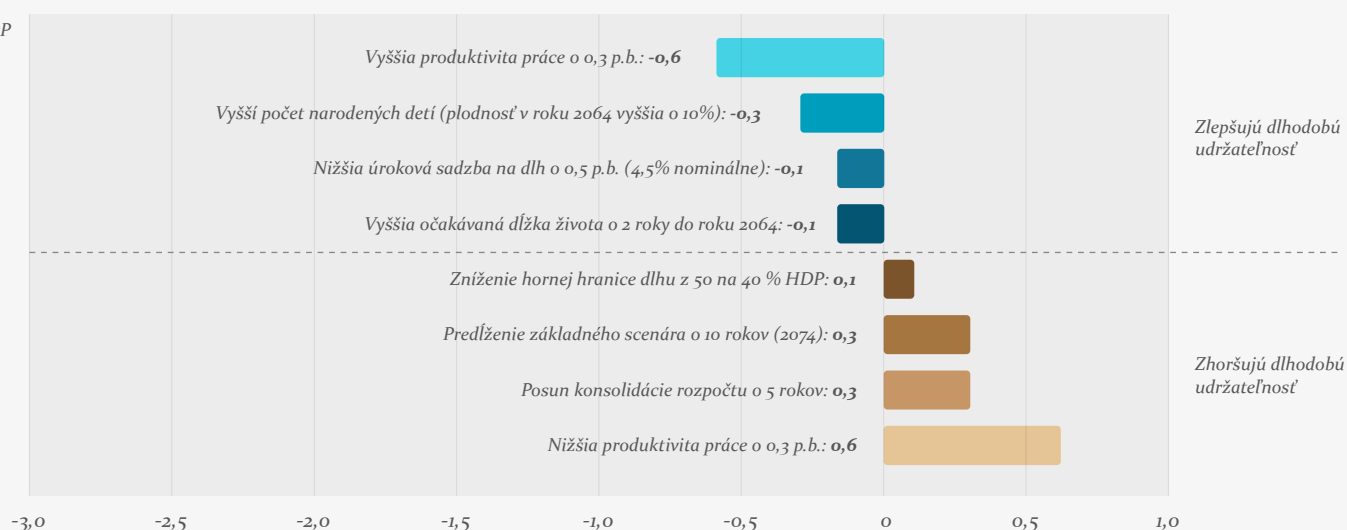
Vyššia produktivita práce o 0,3 p.b. znižuje potrebu prijatia opatrení o

0,6 % HDP

Vyššia očakávaná dĺžka života o 2 roky zvyšuje potrebu prijatia opatrení o

0,1 % HDP

Vyjadrené v % HDP

Scenár - drahšie financovanie

Finančné trhy penalizujú vládu za vysoký dlh rizikovou prirážkou na štátne dlhopisy. Okrem zaťaženia výdavkovej strany rozpočtu sa vyššie úroky prelievajú i do súkromného sektora, nakoľko sa ich výška odvíja od úverového rizika štátu. Rast nákladov na úvery odrádza podniky od investičných aktivít, čím sa znižuje ekonomický rast.

Scenár - vytlačanie súkromných investícií

Okrem prechádzajúcich vplyvov nemôžu byť v dlhu viazané prostriedky použité na produktívne investície a vytvorí tak dodatočnú stratu potenciálneho rastu. Iba časť zdrojov dokáže nahradiť zahraničie a predvídavy súkromný sektor, ktorý v očakávaní vyšších daní v budúcnosti obmedzí spotrebu, a tým poskytne prostriedky na investície.

Scenár - pomalšie dobiehanie krajín EÚ

Naplní sa riziko, že nenastane pozitívna zmena v konkurencieschopnosti, výskume a vývoji, kvalite vzdelania či v náraste investícií. Následkom toho bude dobiehanie krajín EÚ pomalšie ako sa očakáva v základnom scenári.

Ekonomický rast

Výška dlhu môže mať negatívny vplyv na hospodársky rast krajiny v prípade straty dôvery finančných trhov v schopnosti štátu dlhodobo splácať dlh, nárastu úverového rizika krajiny, či ako následok odčerpania peňazí odložených pôvodne na spotrebu či investície. Následne dlh narastá ešte rýchlejšie a kritickú úroveň vo výške 80 % HDP môže dlh dosiahnuť oveľa skôr než v roku 2035 ako predpokladá základný scenár.

